

หัวข้อเค้าโครงเรื่องของผลงาน (กรณีลักษณะงานวิชาการ)

๑. ชื่อผลงาน

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความพึงพอใจของการดำเนินงานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการ พัฒนาที่ดินตำบลเขาสมิง อำเภอลำสมิง จังหวัดตราด

๒. บทนำ/ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ แก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความ เข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน กรมพัฒนาที่ดินได้รับนโยบายจาก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มาดำเนินการจัดตั้ง "ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดินตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง" ในปี ๒๕๕๐ ซึ่งต่อมาในปี ๒๕๕๕ ได้เปลี่ยนชื่อโครงการมา เป็น "ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน" เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ สาธิต ศึกษา ดูงาน เรียนรู้เทคโนโลยีและ นวัตกรรมด้านการพัฒนาที่ดินของเกษตรกรในพื้นที่ สามารถฝึกปฏิบัติตามแผนการเรียนรู้เฉพาะด้านปรับปรุงดิน ต่างๆ และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการพัฒนาที่ดินไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้อย่าง ถูกต้อง

สถานีพัฒนาที่ดินตราด มีหน้าที่ พัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำ พัฒนาปรับปรุงคุณภาพดิน การผลิตและใช้ เทคโนโลยีชีวภาพทางดิน การปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดการดินเพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่มและลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร ให้สามารถใช้ประโยชน์จากดินได้อย่างยั่งยืน ช่วยเหลือเกษตรกร ในจังหวัดตราดให้ลดต้นทุนการผลิตได้โดยการใช้เทคโนโลยีชีวภาพของกรมพัฒนาที่ดิน สนับสนุนการใช้ปุ๋ย อินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ส่งเสริมการพัฒนาที่ดินตามศักยภาพของพื้นที่ดินอย่างเหมาะสมและ ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงาน การพัฒนาที่ดินด้านต่าง ๆ ในพื้นที่ของหมอดินอาสาที่ มีศักยภาพในการถ่ายทอด ให้แก่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ให้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านพัฒนาที่ดินได้

ดังนั้นเพื่อให้สามารถเป็นแนวทางการขับเคลื่อนที่ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินอื่นๆ ให้ ประสบผลสำเร็จ ต้นแบบการดำเนินงานเป็นแหล่งศึกษาดูงาน ใช้เทคโนโลยีพัฒนาที่ดินและภูมิปัญญาชาวบ้าน จึงควรศึกษาปัจจัยที่ทำให้ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ตำบลเขาสมิง อำเภอลำสมิง จังหวัดตราด ประสบความสำเร็จและสามารถลดต้นทุนการผลิต ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินที่มีรูปแบบการดำเนินงานใกล้เคียงกันให้ประสบความสำเร็จต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ ศึกษาปัจจัยที่ทำให้ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ตำบลเขาสมิง อำเภอลำสมิง จังหวัด ตราดประสบความสำเร็จ

๓.๒ ศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ตำบลเขาสมิง อำเภอลำสมิง จังหวัดตราดประสบความสำเร็จ

๓.๓ เพื่อเป็นแนวทางการขับเคลื่อนที่ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินอื่นๆ ให้ประสบผลสำเร็จ
อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ขอบเขตการศึกษา

ประเมินปัจจัยที่ทำให้ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินตำบล เขาสมิง อำเภอเขาสมิง จังหวัด
ตราด ประสบความสำเร็จ ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) ประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบริบทหรือ
สภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยการนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยจัดทำแบบสอบถาม เพื่อศึกษา
กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ของสถานีพัฒนาที่ดินตราด และเจ้าหน้าที่จากกลุ่ม/
ฝ่ายสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒ เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน และผู้เข้าเยี่ยมชมศูนย์ถ่ายทอด
เทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินประจำตำบลเขาสมิง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

๕. ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินงานตั้งแต่ เดือน มีนาคม ๒๕๖๕ ถึง กันยายน ๒๕๖๖

สถานที่ดำเนินการ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินประจำตำบลเขาสมิง อำเภอเขาสมิง

๖. ผู้ดำเนินการ

๖.๑ นางสาวศิริวรรณ อินทร์พรหม ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
มีหน้าที่ดำเนินการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น และตรวจเอกสารในด้านงานวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูล วิจัยและสรุปผล
งาน ข้อเสนอแนะ และจัดทำรายงาน ปฏิบัติงานร้อยละ ๘๐

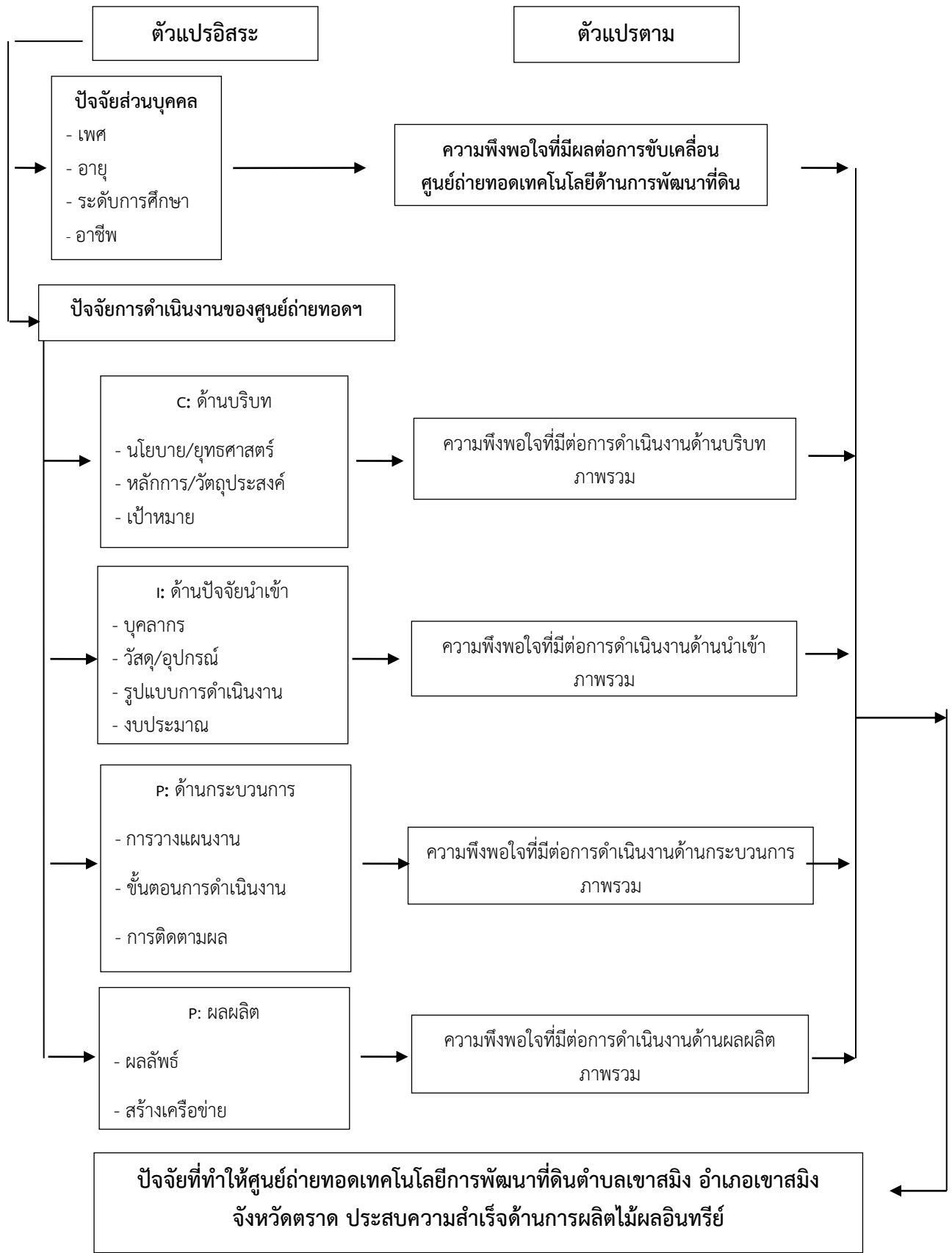
๖.๒ นางสาวสมิหรา มงคล ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ มีหน้าที่ รวบรวม และ
ผู้ช่วยจัดทำรายงาน ปฏิบัติงานร้อยละ ๒๐

๗. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เป็นการอธิบายและนำเสนอ
ลักษณะค่าของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการตอบแบบสอบถาม โดยนำเสนอในรูปแบบ
ของการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ
ของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินประจำตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด โดยใช้
รูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) มีรายละเอียดของวิธีการศึกษา ดังนี้

๗.๑ กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การประเมินปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินตำบลประณีต
อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ให้ประสบความสำเร็จ ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) โดยประเมิน
ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ด้านปัจจัยการนำเข้า (Input
Evaluation) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และด้านผลผลิต (Product Evaluation)

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

๗.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยศึกษา

ประชากร ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยศึกษาปัจจัยที่ทำให้ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินประจำตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราดประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ของสถานีพัฒนาที่ดินตราด และเจ้าหน้าที่จากกลุ่ม/ฝ่ายสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒ เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน และผู้เข้าเยี่ยมชมศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินประจำตำบลประณีต

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้อง ๒ กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินประจำตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ ๑ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินของจังหวัดตราด รวมทั้งสิ้น ๑๓ ราย มีรายละเอียดดังนี้

- ผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒ จำนวน ๑ ราย ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินตราด จำนวน ๑ ราย รวมทั้งสิ้น ๒ ราย

- เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน ประกอบด้วย นักวิชาการเกษตรของสถานีพัฒนาที่ดินตราด จำนวน ๔ ราย นักวิชาการเกษตรของกลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน จำนวน ๕ ราย นักสำรวจดินของกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน จำนวน ๑ ราย นักวิทยาศาสตร์ของกลุ่มวิเคราะห์ดิน จำนวน ๑ ราย รวมทั้งสิ้น ๑๑ ราย

กลุ่มตัวอย่างที่ ๒ เกษตรกร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินประจำตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด รวมทั้งสิ้น ๑๕๑ ราย มีรายละเอียดดังนี้

- เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินประจำตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จำนวน ๑ ราย

- ผู้ที่เข้าเยี่ยมชม ศึกษาดูงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินประจำตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด โดยมีขั้นตอนการกำหนดขนาดตัวอย่างคำนวณจากสูตร Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % และใช้ค่าความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม ๕% โดยมีสูตรการคำนวณ (บุญชม และบุญส่ง, ๒๕๔๕) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร ซึ่งเป็นผู้เข้ามาเยี่ยมชมศึกษาดูงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินของตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ตั้งแต่ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕

e คือ ความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดเป็น ๐.๐๕ สามารถคำนวณค่าได้ดังนี้

$$n = \frac{300}{1 + 400 (0.05)^2}$$
$$n = 150$$

การศึกษาครั้งนี้ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เข้าเยี่ยมชมศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินประจำตำบลประณีต อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ๓๐๐ ราย ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น ๑๕๐ ราย

๗.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเพื่อการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จะเป็นผู้กรอกแบบสอบถาม (Self-Adminstrated Questionnaire) เพื่อทราบวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน นโยบายด้านการบริหาร ระดับความรู้และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง และความสามารถในการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน สามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานได้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดให้ประสบผลสำเร็จ โดยแบบสอบถามจะแบ่งเป็น ๔ ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ ๑ แบบสอบถามผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการนำนโยบายและการบริหารงานโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน มาขับเคลื่อนให้ดำเนินการประสบผลสำเร็จ โดยกำหนดแบบสอบถาม เป็น ๓ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา โดยผู้บริหารเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับตนเอง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการด้านบริบทหรือสิ่งแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ของการดำเนินงานโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินเพื่อการผลิตไม่ผลอินทรีย์ที่มีคุณภาพ

ตอนที่ ๓ สอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน

ชุดที่ ๒ แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลในการดำเนินงานโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งจะตอบรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับ การแสดงความคิดเห็น ความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะ การดำเนินกิจกรรมภายใน

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน และความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินเพื่อการผลิตไม้ผลอินทรีย์ โดยกำหนดแบบสอบถาม ๔ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา โดยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยตอบรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับตนเอง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒ สอบถามความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน และการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินสำหรับการผลิตไม้ผลอินทรีย์ประจำตำบลเขาสมิง

ตอนที่ ๓ สอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน

ตอนที่ ๔ สอบถามความรู้ ความเข้าใจด้านการพัฒนาที่ดิน เพื่อพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินสำหรับการผลิตไม้ผลอินทรีย์ให้มีประสิทธิภาพ

ชุดที่ ๓ แบบสอบถามเจ้าของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินประจำตำบลเขาสมิง เพื่อทราบระดับความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน และความสามารถในการเป็นวิทยากรในระดับพื้นที่ของตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดฯ ให้ประสบความสำเร็จ โดยแบบสอบถามจะแบ่งเป็น ๔ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดพื้นที่ ลักษณะการถือครองพื้นที่ รายได้ โดยให้เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับตนเอง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒ สอบถามความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ความสามารถในการเป็นวิทยากรในระดับพื้นที่ของเจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ และปัจจัยการผลิตที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินตามรูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) ทั้ง ๔ ด้าน ซึ่งประกอบด้วยด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน

ตอนที่ ๓ สอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน

ตอนที่ ๔ สอบถามความรู้ ความเข้าใจด้านการพัฒนาที่ดิน เพื่อพัฒนาศักยภาพของเจ้าของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ให้มีประสิทธิภาพสามารถเป็นวิทยากรประจำศูนย์ถ่ายทอดฯ ได้ และเป็นแหล่งความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินเพื่อการผลิตไม้ผลอินทรีย์ที่มีคุณภาพได้

ชุดที่ ๔ แบบสอบถามผู้เข้าเยี่ยมชมศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินประจำตำบลเขาสมิง เพื่อทราบระดับความคิดเห็นที่ได้รับในการศึกษาดูงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน และ ความรู้ การผลิตไม้ผลอินทรีย์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานภายในศูนย์ถ่ายทอดฯ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนา ศูนย์ถ่ายทอดฯ ให้ประสบความสำเร็จ โดยแบบสอบถามจะแบ่งเป็น ๔ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ โดยให้ผู้ เข้าเยี่ยมชมเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับตนเอง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒ สอบถามระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการ พัฒนาที่ดินตามรูปแบบการประเมินแบบซีพีพี (CIPP Model) ทั้ง ๔ ด้าน ซึ่งประกอบด้วยด้านบริหารหรือ สภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการ ดำเนินงานโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน

ตอนที่ ๓ สอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการ พัฒนาที่ดิน ข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการ พัฒนาที่ดิน

ตอนที่ ๔ สอบถามความรู้ ความเข้าใจด้านการพัฒนาที่ดิน ของผู้เยี่ยมชมศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน เพื่อนำความรู้การผลิตไม้ผลอินทรีย์ไปใช้ในพื้นที่เกษตรกรของตนเองได้

การวัดตัวแปร

กำหนดค่าตัวแปรโดยใช้มาตราวัดของข้อมูล ได้แก่ นามบัญญัติ (Nominal Scale) เรียงลำดับ (Ordinal Scale) อันตรภาคชั้น (Interval Scale) และอัตราส่วน (Ratio Scale) ดังนี้

- ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

๑) เพศ กำหนดการวัดแบบนามบัญญัติ วัดจากเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศชาย เพศ หญิง

๒) อายุ กำหนดการวัดแบบอัตราส่วน วัดจากจำนวนปีเต็มของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งนับจากปี ที่เกิดจนถึงวันที่ให้ข้อมูล อายุเกิน ๖ เดือนให้ปัดเป็น ๑ ปีเต็ม หน่วยเป็น ปี

๓) ระดับการศึกษา กำหนดการวัดแบบเรียงลำดับ วัดจากระดับการศึกษาของผู้ตอบ แบบสอบถาม แยกเป็น ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา(ปวช./ปวส.) ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

๔) สถานภาพ กำหนดการวัดแบบนามบัญญัติ วัดจากสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เกษตรกร ประชาชนทั่วไป หมอдинอาสา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา

- ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาที่ดินของเจ้าหน้าที่และเจ้าของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการ พัฒนาที่ดิน และผู้เยี่ยมชมศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน

เกณฑ์การวัดความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้เทคโนโลยีของกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อการปลูกทุเรียนที่มีคุณภาพ โดยรวมประกอบด้วยคำถามจำนวน ๒๐ ข้อ โดยมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ ๒๐ คะแนน โดยจัดกลุ่มคะแนนความรู้เป็น ๕ ระดับ คือ ระดับความรู้มากที่สุด ระดับความรู้มาก ระดับความรู้ปานกลาง ระดับความรู้มาก และระดับความรู้มากที่สุด

เกณฑ์การวัดความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้เทคโนโลยีของกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อการปลูกทุเรียนที่มีคุณภาพ แยกเป็นรายข้อ โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ๑ คะแนน และคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ ๐ คะแนน โดยจัดกลุ่มคะแนนความรู้เป็น ๕ ระดับ คือ ระดับความรู้มากที่สุด ระดับความรู้มาก ระดับความรู้ปานกลาง ระดับความรู้มาก และระดับความรู้มากที่สุด

- ปัจจัยความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินประจำ ตำบลประณีต

- ปัจจัยความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ประจำตำบลประณีต

กำหนดวัดสเกลแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) เพื่อวัดการแสดงความคิดเห็น/ความพึงพอใจ ของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการดำเนินงานโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน โดยแบ่งหัวข้อตามวิธีการประเมินผลตามแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ๔ ด้าน คือ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กำหนดวัดความคิดเห็นเป็น ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

๗.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากออกแบบแล้ว จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ (โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS) ทำการรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดมาลงรหัส (Coding) เพื่อไปประมวลผลและคำนวณหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ (โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS) ซึ่งในการวิเคราะห์ครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statics) แสดงค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๗.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แปลผลและสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยาย ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) โดยใช้ตาราง แจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา รายได้ พื้นที่ที่ครอบครอง

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อจัดลำดับค่าสูงสุด และต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายระดับปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้ประสบความสำเร็จได้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติการทดสอบประกอบด้วย การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน โดยใช้ one way Analysis of variance และการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ที่ระดับความเชื่อมั่น ๐.๐๕ และที่ระดับความเชื่อมั่น ๐.๐๑ เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (coefficient of correlation) แทนด้วยสัญลักษณ์ r ซึ่งมีค่าระหว่าง -๑.๐๐ ถึง +๑.๐๐ ค่าที่อยู่ตรงกลาง คือ ๐ หมายความว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงเลย ซึ่งพิจารณาความสัมพันธ์เป็นดังนี้

๑) ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เข้าใกล้ ๑ (ประมาณ ๐.๗๐ ถึง ๐.๙๐) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันสูง (ถ้าสูงกว่า ๐.๙๐ ถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก)

๒) ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เข้าใกล้ ๐.๕๐ (ประมาณ ๐.๓๐ ถึง ๐.๗๐) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง

๓) ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เข้าใกล้ ๐ (ประมาณ ๐.๓๐ และต่ำกว่า) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ

๔) ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็น ๐ แสดงว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง

และในการพิจารณาทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปร จะต้องพิจารณาจากเครื่องหมายซึ่งมีอยู่ ๒ กรณี คือ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก แสดงว่าตัวแปร ๒ ตัวนั้นมีความสัมพันธ์ทางบวก มีทิศทางเดียวกัน นั่นคือ ตัวแปรตัวหนึ่งมีค่าสูง อีกตัวแปรมีค่าสูงด้วยเช่นกัน และถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบ แสดงว่าตัวแปร ๒ ตัวนั้น มีความสัมพันธ์ทางลบ มีทิศทางตรงข้ามกัน นั่นคือ ตัวแปรตัวหนึ่งมีค่าสูง ส่วนอีกตัวแปรมีค่าต่ำ (ชูศรี, ๒๕๖๒)

๗.๖ สรุปผลการดำเนินงาน

หลังจากได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ดำเนินการประเมินโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน ของสตัฟเฟิลบีม หรือที่เรียกว่า การประเมินแบบซิปปี้ (CIPP model) โดยประเมินทั้งระบบของโครงการ ๔ ด้าน คือ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ด้านปัจจัยการนำเข้า (Input Evaluation) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และด้านผลผลิต (Product Evaluation) ดังนี้

๑) ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) คือการประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ตามสภาพความเป็นจริงตามความต้องการของหมอดินอาสา วิธีดำเนินการ สภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานในศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน

๒) ด้านปัจจัยการนำเข้า (Input Evaluation) คือการประเมินความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพดินในพื้นที่ของตนเอง ความเหมาะสมของหมอดินอาสา งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานภายในศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน

๓) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) คือ การประเมินเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ภายในศูนย์ฯ การใช้สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้เข้าเยี่ยมชมศูนย์ถ่ายทอดฯ การประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน

๔) ด้านผลผลิต (Product Evaluation) คือ การประเมินความสำเร็จของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี สามารถเป็นตัวอย่างการพัฒนา และปรับปรุงสภาพดินในพื้นที่ของตนเองได้ดีขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ฯ และสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ให้กับศูนย์ถ่ายทอดฯ ได้

จากนั้นทำการสรุปเนื้อหา และสรุปประเด็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินเพื่อการปลูกทุเรียนที่มีคุณภาพตามแนวทางการประเมินศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน จากนั้นนำมาเขียนเป็นข้อสรุปในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อนำไปพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินที่มีรูปแบบการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาที่ดิน สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินให้แก่ผู้ที่สนใจการปลูกทุเรียนได้ ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินของกรมพัฒนาที่ดินได้

๘. ผลการวิเคราะห์/ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินในจังหวัดตราดที่มีการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2562 ถึง ปี 2565 ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารเจ้าหน้าที่นักวิชาการของกรมพัฒนาที่ดิน เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน และผู้เข้าเยี่ยมชมศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน รวมทั้งสิ้น 164 ราย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ โดยการใช้การแจกแจงความถี่ (Frequencies) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

1) เพศ จากข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นเพศชายมากที่สุด จำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.44 และผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิง จำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.56 ตามลำดับ

2) อายุ จากข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด จำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.88 รองลงมา อันดับที่ 2 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.66 อันดับที่ 3 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.68 อันดับที่ 4 มีอายุมากกว่า 61 ปี จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.85 อันดับที่ 5 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.32 และอันดับที่ 6 มีอายุน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.61 ตามลำดับ

3) ระดับการศึกษา จากข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 52 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.71 รองลงมา อันดับที่ 2 มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.49 อันดับที่ 3 มีการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.46 อันดับที่ 4 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.20 และอันดับที่ 5 มีการศึกษาในระดับปวช./ปวส.จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.15 ตามลำดับ

4) อาชีพ จากข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีอาชีพเป็นเกษตรกรมากที่สุด จำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.78 รองลงมา อันดับที่ 2 เป็นเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.88 อันดับที่ 3 เป็นประชาชนทั่วไป จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.98 อันดับที่ 4 เป็นเกษตรกรที่เป็นหมอดินอาสา จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.54 อันดับที่ 5 เป็นเจ้าหน้าที่ภาคเอกชน จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.22 และอันดับที่ 6 เป็นนักเรียนนักศึกษา จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.61 ตามลำดับ

2 ข้อมูลทั่วไปของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดินจังหวัดตราด

1) ข้อมูลพื้นฐานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดิน

ข้อมูลพื้นฐานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดินจากแบบสอบถาม พบว่า เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ เป็นเพศชาย มีอายุ 62 ปี มีสถานะเป็นหมอดินอาสาประจำตำบล จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการถือครองที่ดิน รวมทั้งที่ตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาดินเป็นของตนเอง โดยมีเนื้อที่ถือครองที่ดินมากกว่า 20 ไร่ มีจำนวนแรงงานภาคการเกษตร 2 ถึง 4 คน

2) ข้อมูลการดำเนินกิจกรรมของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดิน

จากแบบสอบถาม พบว่า ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดิน มีกิจกรรมที่ดำเนินการภายในศูนย์ฯ มีจุดเรียนรู้ 7 จุด ประกอบด้วย จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยหมัก จากสารเร่งซุเปอร์ พด.1 จุดเรียนรู้การผลิตน้ำหมักชีวภาพ จากสารเร่งซุเปอร์พด.2 จุดเรียนรู้การผลิตน้ำหมักไล่แมลงจากสารเร่งซุเปอร์ พด.7 แปลงสาธิตการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก แปลงสาธิตการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด แปลงสาธิตการอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก แปลงสาธิตการทำเกษตรอินทรีย์

นอกจากนี้ศูนย์ถ่ายทอดฯ ยังได้ดำเนินกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่ปี 2561-2566 โดยได้เข้าร่วมโครงการ 5 โครงการ ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (882 ศูนย์) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตร แบบแปลงใหญ่ โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดิน โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ โครงการพัฒนาหมอดินอาสา

3) ปัจจัยการผลิตที่ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดินได้รับ

ปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดิน ได้แก่ คำแนะนำการใช้และแผนที่กลุ่มชุดดินของศูนย์ถ่ายทอดฯ คำแนะนำการใช้เทคโนโลยีของกรมพัฒนาดิน เอกสาร

แผ่นพับความรู้ทางวิชาการด้านการพัฒนาที่ดิน ปัจจัยการผลิตปุ๋ยหมัก (วัสดุหมัก ปุ๋ยคอก สารเร่ง พด.) ปัจจัยการผลิตน้ำหมักชีวภาพ (ถังหมัก กากน้ำตาล วัสดุหมัก) สารเร่ง พด. เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด หญ้าแฝก สารปรับปรุงดิน (ปุณมาร์ล และปุณโดโลไมท์) ซึ่งศูนย์ถ่ายทอดฯ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานภายในศูนย์ถ่ายทอด

จากข้อมูลแบบสอบถาม พบว่า ระดับความต้องการการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทุกปัจจัยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอันดับที่ 1 ได้แก่ ปัจจัยการผลิตปุ๋ยหมัก และสารเร่ง พด.ต่างๆ ค่าแนะนำการใช้เทคโนโลยีของกรม มีค่าเฉลี่ย 4.83 รองลงมา อันดับที่ 2 ได้แก่ ปัจจัยการผลิตน้ำหมักชีวภาพ และเอกสารแผ่นพับความรู้ทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ย 4.75 อันดับที่ 3 ค่าแนะนำการใช้และแผนที่กลุ่มชุดดิน และเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด มีค่าเฉลี่ย 4.67 อันดับ ที่ 4 ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และสารปรับปรุงดิน (ปุณมาร์ล/โดโลไมท์) มีค่าเฉลี่ย 4.58 และอันดับที่ 5 หญ้าแฝก และงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 4.50

4. ประโยชน์จากการเข้าศึกษาดูงานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินประจำตำบล (ความคิดเห็นจาก ผู้เข้ารับบริการ 150 ราย)

จากผลการวิเคราะห์ประโยชน์ที่ผู้เข้าเยี่ยมชม ได้รับจากโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ของตำบลเขาสมิง อำเภอกาบัง จังหวัดตราด พบว่าศูนย์ถ่ายทอดฯมีความเป็นประโยชน์ต่อผู้เยี่ยมชมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.53 คะแนน โดยอันดับที่ 1 ได้แก่ สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในทางเกษตรได้ มีค่าเฉลี่ย 4.58 คะแนน รองลงมา อันดับที่ 2 สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี และนวัตกรรมได้ง่าย มีค่าเฉลี่ย 4.56 คะแนน อันดับที่ 3 ได้รับความรู้ตามจุดเรียนรู้ครอบคลุมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย 4.55 คะแนน อันดับที่ 4 เป็นศูนย์รวมเกษตรกรในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ย 4.50 คะแนน และ อันดับที่ 5 สะดวกในการเข้ารับบริการ มีค่าเฉลี่ย 4.48 คะแนน

ตอนที่ 2. ความรู้

เจ้าหน้าที่เป็นผู้ตอบข้อความ จำนวน 20 ข้อ โดยตอบข้อความถูก ได้ผล 1 คะแนน และตอบข้อความผิด ได้ผล 0 คะแนน ผลจากการประเมินข้อความ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับมากที่สุด จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.73 รองลงมา อันดับที่ 2 มีความรู้ระดับมาก จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.18 มีความรู้ระดับน้อยที่สุด จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.10 ตามลำดับ ซึ่งจากการตอบแบบสอบถามของเจ้าหน้าที่ทั้งหมด 11 ราย ทำให้ทราบว่าเจ้าหน้าที่มีคะแนนความรู้เฉลี่ยในระดับมากที่สุด 18.64 คะแนน

เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินเป็นผู้ตอบข้อความ จำนวน 20 ข้อ โดยตอบข้อความถูก ได้ผล 1 คะแนน และตอบข้อความผิด ได้ผล 0 คะแนน ผลจากการประเมินข้อความ พบว่า เจ้าของศูนย์ฯ มีความรู้ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 19 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 95 ซึ่งจากการตอบแบบสอบถามของหมอดินอาสาเจ้าของศูนย์ฯ 1 ราย ทำให้ทราบว่าเจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ มีคะแนนความรู้เฉลี่ยในระดับมากที่สุด 19.00 คะแนน

ผู้เข้ารับบริการเป็นผู้ตอบข้อความ จำนวน 20 ข้อ โดยตอบข้อความถูก ได้ผล 1 คะแนน และตอบข้อความผิด ได้ผล 0 คะแนน ผลจากการประเมินข้อความ พบว่าผู้เข้ารับบริการส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับมากที่สุด จำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา อันดับที่ 2 มีความรู้ระดับปานกลาง จำนวน 36 ราย คิดเป็น

ร้อยละ 24.00 และอันดับที่ 3 มีความรู้ในระดับน้อย จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.33 อันดับที่ 4 มีความรู้ระดับมากที่สุด จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.33 และอันดับที่ 5 มีความรู้ระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.33 ตามลำดับ ซึ่งจากการตอบแบบสอบถามของผู้เข้ารับบริการทั้งหมด จำนวน 150 ราย ทำให้ทราบว่าผู้เข้ารับบริการมีคะแนนความรู้เฉลี่ยในระดับมาก 16.27 คะแนน

ตอนที่ 3 ประเมิน CIPP Model

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานตามแบบจำลองซิปปี้

3.1 ผลการวิเคราะห์และประเมินความคิดเห็นของ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ และผู้เข้าเยี่ยมชมศูนย์ถ่ายทอดฯ ถึงระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาที่ดิน จังหวัดตราด โดยใช้รูปแบบของ CIPP MODEL ได้ผลสรุปดังนี้

3.1.1 ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม พบว่า ประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับที่ 1 ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดฯ ตรงตรงกับปัญหาของสภาพพื้นที่ ซึ่งมีคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ 4.63 คะแนน (S.D.=0.56) คิดเป็นร้อยละ 92.60 รองลงมา อันดับที่ 2 ได้แก่ ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีจุดเรียนรู้ อยู่ในสภาพดีคงทนถาวร โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.57 คะแนน (S.D.=0.58) คิดเป็นร้อยละ 91.40 และอันดับที่ 3 ได้แก่ สถานที่ตั้งควรมีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย แยกเป็นสัดส่วน และวิธีการดำเนินงานภายในศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรเหมาะสมกับสภาพพื้นที่เท่ากันทั้ง 2 ประเด็น โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.55 คะแนน (S.D.=0.59) คิดเป็นร้อยละ 91.00 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ สาธิตงานด้านการพัฒนาที่ดินให้แก่เกษตรกร ประชาชนในพื้นที่ สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

3.1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับที่ 1 ได้แก่ เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ ต้องมีจิตอาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.67 คะแนน (S.D.= 0.53) คิดเป็นร้อยละ 93.40 รองลงมา อันดับที่ 2 ได้แก่ เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ มีความจำเป็นต้องเข้ารับการอบรมหมอดินอาสาประจำปี เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินอย่างสม่ำเสมอ โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.63 คะแนน (S.D.= 0.58) คิดเป็นร้อยละ 92.60 และอันดับที่ 3 ได้แก่ ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีวัสดุ/อุปกรณ์ที่พร้อม ในการสาธิตแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.62 คะแนน (S.D.=0.57) คิดเป็นร้อยละ 92.40 ตามลำดับ

3.1.3 ด้านกระบวนการ พบว่า ประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีอุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาที่ดิน และควรมีการนำเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินมาประยุกต์ใช้ภายในศูนย์ถ่ายทอดฯ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.59 คะแนน (S.D.= 0.59) คิดเป็นร้อยละ 91.80 รองลงมา อันดับที่ 2 ได้แก่ ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีข้อมูลพื้นฐานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ตนเอง เช่นกลุ่มชุดดิน ชนิดพืช ปริมาณผลผลิต รวมทั้งมีข้อมูลศักยภาพของพื้นที่ของตนเอง ได้คะแนนเฉลี่ย

4.56 คะแนน (S.D.= 0.58) คิดเป็นร้อยละ 91.20 และอันดับที่ 3 ได้แก่ ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีการจัดเก็บตัวอย่างดินและบันทึกข้อมูลการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของดิน และนำเสนอผลแสดงไว้ในศูนย์ถ่ายทอดฯ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.55 คะแนน (S.D.= 0.60) คิดเป็นร้อยละ 91.00 ตามลำดับ (ตารางที่ 12) ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ที่มีการคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการที่มีความพร้อม มีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ มีการสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการพัฒนาที่ดินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน กลุ่มวิเคราะห์ดิน และกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน เป็นต้น เพื่อเพิ่มศักยภาพของศูนย์ถ่ายทอดฯให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.1.4 ด้านผลผลิต พบว่า ประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเป็น อันดับที่ 1 ได้แก่ควรมีทีมงาน/เครือข่ายทำงานแบบมีส่วนร่วม โปร่งใส มีหลักการ คิดอย่างเป็นระบบ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.57 คะแนน (S.D.=0.57) คิดเป็นร้อยละ 91.40 รองลงมาอันดับที่ 2 ได้แก่ เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านพัฒนาปรับปรุงดินทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.54 คะแนน (S.D.= 0.61) คิดเป็นร้อยละ 90.80 และอันดับที่ 3 ได้แก่ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา หน่วยงานต่างๆเข้ามาเยี่ยมชมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.51 คะแนน (S.D.=0.59) คิดเป็นร้อยละ 90.20 ตามลำดับ

3.1.5 เมื่อคิดเป็นปัจจัยรวมทั้ง 4 ประเด็นพบว่า ประเด็นด้านปัจจัยนำเข้ารวม มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.61 คะแนน (S.D.=0.49) คิดเป็นร้อยละ 92.20 รองลงมาอันดับที่ 2 ได้แก่ ด้านกระบวนการรวม โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.57 คะแนน (S.D.=0.55) คิดเป็นร้อยละ 91.40 อันดับที่ 3 ได้แก่ ด้านบริบทรวม โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.55 คะแนน (S.D.=0.51) คิดเป็นร้อยละ 91.00 และอันดับที่ 4 ได้แก่ ด้านผลผลิตรวม โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.49 คะแนน (S.D.= 0.54) คิดเป็นร้อยละ 89.80 ตามลำดับ

3.2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ และผู้เข้าเยี่ยมชม ศูนย์ถ่ายทอดฯ ต่อการดำเนินงาน โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด โดยใช้รูปแบบของ CIPP MODEL ได้ผลสรุปดังนี้

3.2.1 ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม พบว่า ประเด็นที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดฯควรตรงกับปัญหาของสภาพพื้นที่ ซึ่งมีคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ 4.65 คะแนน (S.D.=0.53) คิดเป็นร้อยละ 93.00 รองลงมา อันดับที่ 2 ได้แก่ วิธีการดำเนินงานภายในศูนย์ถ่ายทอดฯควรเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.38 คะแนน (S.D.= 0.56) คิดเป็นร้อยละ 87.60 และอันดับที่ 3 ได้แก่ สถานที่ตั้งควรกว้างขวางเหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.51 คะแนน (S.D.=0.62) คิดเป็นร้อยละ 90.20 ตามลำดับ

3.2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ประเด็นที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีความสามารถในการเป็นวิทยากรประจำศูนย์ถ่ายทอดฯ โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.78 คะแนน (S.D.= 0.42) คิดเป็นร้อยละ 95.60 รองลงมาอันดับที่ 2 ได้แก่ เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ ต้องมีจิตอาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.59 คะแนน (S.D.=

0.55) คิดเป็นร้อยละ 91.80 และอันดับที่ 3 ได้แก่ ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีเครื่องมือชุดวิเคราะห์ดิน โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.43 คะแนน (S.D.=0.57) คิดเป็นร้อยละ 88.60 ตามลำดับ

3.2.3 ด้านกระบวนการ พบว่า ประเด็นที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีการนำเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินมาประยุกต์ใช้ภายในศูนย์ถ่ายทอดฯ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.52 คะแนน (S.D.= 0.63) คิดเป็นร้อยละ 90.40 รองลงมา อันดับที่ 2 ได้แก่ ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีอุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาที่ดิน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.30 คะแนน (S.D.= 0.85) คิดเป็นร้อยละ 86.00 และอันดับที่ 3 ได้แก่ ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีการจัดเก็บตัวอย่างดินและบันทึกข้อมูลการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของดิน และนำเสนอผลแสดงไว้ในศูนย์ถ่ายทอดฯ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.22 คะแนน (S.D.= 0.66) คิดเป็นร้อยละ 84.40 ตามลำดับ

3.2.4 ด้านผลผลิต พบว่า ประเด็นที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา หน่วยงานต่างๆ เข้ามาเยี่ยมชมอย่างต่อเนื่อง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.62 คะแนน (S.D.=0.53) คิดเป็นร้อยละ 92.40 รองลงมาอันดับที่ 2 ได้แก่ เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านพัฒนาปรับปรุงดินทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.49 คะแนน (S.D.=0.60) คิดเป็นร้อยละ 89.8 และอันดับที่ 3 ได้แก่ ควรมีทีมงาน/เครือข่ายทำงานแบบมีส่วนร่วม โปร่งใส มีหลักการ คิดอย่างเป็นระบบ โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.43คะแนน (S.D.=0.60) คิดเป็นร้อยละ 88.60 ตามลำดับ

3.2.5 เมื่อคิดเป็นปัจจัยรวมทั้ง 4 ประเด็นพบว่า ประเด็นด้านผลผลิตรวม มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.45 คะแนน (S.D.=0.48) คิดเป็นร้อยละ 89.00 รองลงมา อันดับที่ 2 ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้ารวม โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.43 คะแนน (S.D.=0.38) คิดเป็นร้อยละ 88.60 อันดับที่ 3 ได้แก่ ด้านกระบวนการรวม โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.25 คะแนน (S.D.=0.42) คิดเป็นร้อยละ 85.00 และอันดับที่ 4 ได้แก่ ด้านบริบทรวม โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.24 คะแนน (S.D.=0.47) คิดเป็นร้อยละ 84.80 ตามลำดับ

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน

1) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient : r) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ข้อมูลความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ในภาพรวม กับตัวแปรตาม คือความพึงพอใจในการดำเนินงานภายในศูนย์ถ่ายทอดฯ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต พบว่า อาชีพ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ในทิศทางตรงกันข้ามกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯมากที่สุดมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ $r = -0.191^*$ รองลงมา อันดับที่ 2 ได้แก่ เพศ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ มีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ $r = -0.177^*$ แสดงให้เห็นว่า อาชีพ และเพศของผู้ตอบแบบสอบถามมีผลเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของการ

ดำเนินงานในศูนย์ถ่ายทอดฯ ส่วนปัจจัยด้านอายุ และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ

2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานด้านบริบท กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินทั้ง 4 ด้าน ในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ พบว่า ปัจจัยด้านบริบทมีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ 2 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความพึงพอใจด้านปัจจัยนำเข้ามากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.740^{**}$ รองลงมา อันดับที่ 2 ได้แก่ ด้านบริบท มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.648^{**}$ ตามลำดับ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยเจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ และผู้เข้าเยี่ยมชมศูนย์ถ่ายทอดฯ พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานด้านบริบทมีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ทั้ง 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความพึงพอใจด้านบริบทมากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.838^{**}$ รองลงมา อันดับที่ 2 ได้แก่ ด้านกระบวนการ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.692^{**}$ อันดับที่ 3 ได้แก่ ด้านผลผลิต มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.642^{**}$ และ อันดับที่ 4 ด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ $r = 0.519^{**}$ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านบริบทและสิ่งแวดล้อมภายในศูนย์ถ่ายทอด มีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ในทุก ๆ ด้าน และในภาพรวมของปัจจัยด้านบริบท พบว่า ทุกประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ โดยเฉพาะประเด็น วิธีการดำเนินงานภายในศูนย์ถ่ายทอดฯเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯมากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.709^{**}$ ซึ่งจากข้อมูลความสัมพันธ์ที่ได้มานี้ จะเป็นแนวทางนำไปพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดฯ ให้ตรงกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่ใช้ประโยชน์จากศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินที่ดินตราด ต่อไป

3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานด้านปัจจัยนำเข้า กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินทั้ง 4 ด้าน ในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานด้านปัจจัยนำเข้า มีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ด้านปัจจัยนำเข้าอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.975^{**}$ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันกับด้านบริบท ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ 2 พบว่า การดำเนินงานด้านปัจจัยนำเข้ามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ทั้ง 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความพึงพอใจด้านกระบวนการมากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.708^{**}$ รองลงมา อันดับที่ 2 ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.687^{**}$ อันดับที่ 3 ได้แก่ ด้านบริบท มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.676^{**}$ และอันดับที่ 4 ได้แก่ ด้านผลผลิต มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ $r = 0.645^{**}$ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยการดำเนินงานด้านปัจจัยนำเข้า มีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯในทุกๆด้าน โดยเฉพาะประเด็นที่ศูนย์ถ่ายทอดฯควรมีวัสดุ/อุปกรณ์ที่พร้อม ในการสาธิตแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.652^{**}$ เป็นประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ มากที่สุด

4) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานด้านกระบวนการ กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินทั้ง 4 ด้าน ในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานด้านกระบวนการ ไม่มีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ด้านบริบท แต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยมีความสัมพันธ์กับด้านผลผลิตมากที่สุดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.614^{**}$ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ 2 พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานด้านกระบวนการมีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ทั้ง 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความพึงพอใจด้านกระบวนการมากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.873^{**}$ รองลงมา อันดับที่ 2 ได้แก่ ด้านบริบท มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.707^{**}$ ด้านผลผลิต มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.616^{**}$ และด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ $r = 0.547^{**}$ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยการดำเนินงานด้านกระบวนการมีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ในทุกๆด้าน โดยเฉพาะประเด็น ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีการนำอุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาที่ดิน เป็นประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ มากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.800^{**}$

5) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานด้านผลผลิต กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินทั้ง 4 ด้าน ในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานด้านผลผลิต ไม่มีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ด้านบริบท และด้านปัจจัยนำเข้า แต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ด้านกระบวนการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯด้านผลผลิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ โดยมีความสัมพันธ์กับด้านผลผลิตมากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.991^{**}$ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ 2 พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานด้านผลผลิตมีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ทั้ง 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ โดยมีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกับความพึงพอใจด้านผลผลิตมากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.905^{**}$ รองลงมา อันดับที่ 2 ได้แก่ ด้านกระบวนการมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.632^{**}$ ด้านบริบท มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.609^{**}$ และด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ $r = 0.474^{**}$ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยการดำเนินงานด้านผลผลิต มีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะประเด็น การจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรทำให้เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ มีหนี้สินลดลง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.682^{**}$ เป็นประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ มากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.802^{**}$

๙. สรุปและข้อเสนอแนะ

๙.๑ สรุป

๙.๑.๑ ข้อมูลทั่วไป

๑) ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง ๓๑-๖๐ ปี จบการศึกษาระหว่างประถมศึกษา ถึง ระดับสูงกว่าปริญญาตรี และมีอาชีพเป็นเกษตรกรมากที่สุด รองลงมาเป็นเจ้าของที่ภาครัฐ และประชาชนทั่วไป

๒) ข้อมูลพื้นฐานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดเป็นเพศชาย มีอายุ ๖๒ ปี มีพื้นที่ถือครองเป็นของตนเองมากกว่า ๒๐ ไร่ และมีแรงงานในการทำการเกษตร ๒ ถึง ๔ คน ปัจจัยการผลิตที่มีความต้องการขอรับการสนับสนุนมากที่สุด ได้แก่ ค่าแนะนำการใช้เทคโนโลยีชีวภาพของกรมฯ ปัจจัยการผลิตปุ๋ยหมัก และสารเร่งพด.ต่างๆ ประโยชน์ที่ผู้เข้ารับการศึกษาดูงานศูนย์ถ่ายทอดฯได้รับมากที่สุด คือ สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในทางเกษตรได้

๓) ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย ๑๘.๖๔ คะแนน เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ มีความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย ๑๙.๐๐ คะแนน และผู้เชี่ยวชาญมีความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย ๑๖.๒๗ คะแนน ควรเพิ่มเติมความรู้เรื่องการใช้อุปโภคเคภัณฑ์ต่างๆของกรมพัฒนาที่ดิน เช่น LDD Soil Guide เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด มีคะแนนในส่วนนี้น้อยที่สุด

๙.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานตามแบบจำลองชิปปี้

๑) การประเมินความคิดเห็นของการดำเนินงานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินของตำบลเขาสมิง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดตราด ตามแบบจำลองชิปปี้ ๔ ด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรตรงกับปัญหาของสภาพพื้นที่ ศูนย์ถ่ายทอดฯควรมีอุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาที่ดิน ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีการนำเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินมาประยุกต์ใช้ภายในศูนย์ถ่ายทอดฯ เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯต้องมีจิตอาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม และควรมีทีมงาน/เครือข่ายทำงานแบบมีส่วนร่วมโปร่งใส มีหลักการ คิดอย่างเป็นระบบ

๒) การประเมินความพึงพอใจของการดำเนินศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินของตำบลเขาสมิง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดตราด ตามแบบจำลองชิปปี้ ๔ ด้าน พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดฯควรตรงกับปัญหาของสภาพพื้นที่ ศูนย์ถ่ายทอดฯควรมีการนำเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินมาประยุกต์ใช้ภายในศูนย์ถ่ายทอดฯ เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีความสามารถในการเป็นวิทยากรประจำศูนย์ถ่ายทอดฯ และศูนย์ถ่ายทอดฯควรมีเกษตรกร นักเรียนนักศึกษา หน่วยงานต่างๆ เข้าเยี่ยมชมอย่างต่อเนื่อง

๓) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน

๓.๑) ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล พบว่า อาชีพ และเพศของผู้ตอบแบบสอบถามมีผลเกี่ยวข้องกับ ความพึงพอใจของการดำเนินงานในศูนย์ถ่ายทอดฯ ส่วนปัจจัยด้านอายุ และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ

๓.๒) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานด้านบริบท กับความพึงพอใจในการดำเนินงาน ของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ในกลุ่มตัวอย่างที่ ๑ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความพึงพอใจด้านปัจจัยนำเข้ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านบริบท แต่ไม่มี ความสัมพันธ์กับด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ ๒ ซึ่งประกอบด้วยเจ้าของศูนย์ ถ่ายทอดฯ และผู้เข้าเยี่ยมชมศูนย์ถ่ายทอดฯ พบว่าปัจจัยการดำเนินงานด้านบริบทมีความสัมพันธ์กันกับความพึง พอดีในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ทั้ง ๔ ด้าน โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความพึงพอใจด้าน บริบทมากที่สุด โดยเฉพาะประเด็น วิธีการดำเนินงานภายในศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ มากที่สุด ซึ่งจากข้อมูลความสัมพันธ์ที่ได้มานี้ จะเป็นแนวทางนำไปพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดฯ ให้ตรงกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่ใช้ประโยชน์จากศูนย์ ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ของสถานีพัฒนาที่ดินตราด ต่อไป

๓.๓) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานด้านปัจจัยนำเข้า กับความพึงพอใจในการ ดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ในกลุ่มตัวอย่างที่ ๑ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ด้านปัจจัยนำเข้ามากที่สุด แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันกับด้าน บริบท ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ ๒ พบว่าปัจจัยการดำเนินงานด้านปัจจัยนำเข้า มีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ทั้ง ๔ ด้าน โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทาง เดียวกับความพึงพอใจด้านกระบวนการมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านบริบท และ ด้านผลผลิต ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยการดำเนินงานด้านปัจจัยนำเข้า มีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการ ดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ในทุกๆด้าน โดยเฉพาะประเด็นที่ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีส่วนร่วม/อุปกรณ์ที่พร้อม ในการ สาธิตแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ มาก ที่สุด

๓.๔) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานด้านกระบวนการ กับความพึงพอใจในการ ดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ในกลุ่มตัวอย่างที่ ๑ พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานด้าน กระบวนการ ไม่มีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ด้านบริบท แต่มี ความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ด้านผลผลิตมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า และ ด้านกระบวนการ ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ 2 พบว่า ปัจจัยการ ดำเนินงานด้านกระบวนการมีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ทั้ง 4 ด้าน โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความพึงพอใจด้านกระบวนการมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านบริบท ด้าน ผลผลิต และด้านปัจจัยนำเข้า ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยการดำเนินงานด้านกระบวนการมีความเกี่ยวข้อง กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ในทุกๆด้าน โดยเฉพาะประเด็น ศูนย์ถ่ายทอดฯ ควรมีการ นำอุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาที่ดิน เป็นประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ มากที่สุด

(๓.๕) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานด้านผลผลิต กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ในกลุ่มตัวอย่างที่ ๑ พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานด้านผลผลิต ไม่มีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ด้านบริบท และด้านปัจจัยนำเข้า แต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯด้านผลผลิตมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านกระบวนการ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ 2 พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานด้านผลผลิตมีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ทั้ง 4 ด้าน โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความพึงพอใจด้านผลผลิตมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านกระบวนการ ด้านบริบท และด้านปัจจัยนำเข้า ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยการดำเนินงานด้านผลผลิต มีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ในทุก ๆด้าน โดยเฉพาะประเด็น การจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดฯควรทำให้เจ้าของศูนย์ถ่ายทอดฯ มีหนี้สินลดลง เป็นประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ มากที่สุด

๙.๒ ข้อเสนอแนะ

๙.๒.๑ ควรสร้างจุดเด่น หรือประชาสัมพันธ์ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ให้หน่วยงานเกษตรกร ประชาชนทั่วไป นักเรียน ที่เข้ามาศึกษาสามารถจดจำได้ง่าย เพื่อเผยแพร่ผลงานและกิจกรรมได้อย่างกว้างขวาง

๙.๒.๒ สนับสนุนงบประมาณ ข้อมูลวิชาการในการดำเนินงานโครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน อย่างต่อเนื่อง

๙.๒.๓ ประสานความร่วมมืออย่างบูรณาการกับหน่วยราชการอื่นๆ องค์กรพัฒนาเอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพขยายผลการถ่ายทอดความรู้ และความเข้าใจให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๑๐. ประโยชน์ที่ได้รับ

๑๐.๑ สามารถทราบถึงปัจจัยที่ทำให้ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินประจำตำบลเขาสมิง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ประสบความสำเร็จด้านการผลิตไม้ผลอินทรีย์อย่างมีคุณภาพ สามารถลดต้นทุนการผลิตได้อย่างยั่งยืน พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพดินตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงได้อย่างเหมาะสม และถูกต้องตามหลักวิชาการ

๑๐.๒ เป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินของจังหวัดตราด เพื่อให้เกษตรกรและผู้สนใจด้านการพัฒนาที่ดินเพื่อผลิตไม้ผลอินทรีย์ สามารถนำเทคโนโลยี นวัตกรรมด้านการพัฒนาที่ดินไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่เกษตรกรรมของตนเองได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมตามหลักวิชาการ

๑๐.๓ เป็นต้นแบบในการพัฒนาของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินที่มีรูปแบบการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกันให้ประสบความสำเร็จ พัฒนาเป็นศูนย์รวมความรู้การปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับสภาพดินปัญหาในแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับจากชุมชนตนเองและใกล้เคียง

๑๐.๔ ทราบถึงความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินประจำตำบลเขาสมิง อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมของตนเอง

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ Olav
(นางสาว ศิริอรุณ อินทร์พวงม)

ผู้เสนอผลงาน
วันที่ ๒๐ / ตุลาคม / ๒๕๖๖

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นถูกต้องตรงกับความจริง
ทุกประการ

ลงชื่อ.....

(นางสาวสมิหรา มงคล)

ผู้ร่วมดำเนินการ

วันที่ ๒๐ / ตุลาคม / ๒๕๖๖

ลงชื่อ..... -

(.....)

ผู้ร่วมดำเนินการ

วันที่..... / /

ลงชื่อ..... -

(.....)

ผู้ร่วมดำเนินการ

วันที่..... / /

ลงชื่อ..... -

(.....)

ผู้ร่วมดำเนินการ

วันที่..... / /

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(นางสาวจรรจิรา เจริญวิชัย)

ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินตราด

วันที่ ๒๐ / ตุลาคม / ๒๕๖๖

(ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ)

ลงชื่อ.....

(นายเอนก ดีพรมกุล)

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒

วันที่ ๒๐ / ตุลาคม / ๒๕๖๖

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

ของ นางสาวศิริวรรณ อินทร์พรหม
เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่ ๕๖๐
สำนัก/กอง สถานีพัฒนาที่ดินตราด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒

๑. เรื่อง ขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรอินทรีย์สู่ความสำเร็จด้วยศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน

๒. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการทำการเกษตรของประเทศไทยใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตรเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี การที่ปุ๋ยเคมีและสารเคมีราคาแพงทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น การใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ยังก่อให้เกิดสารพิษสะสมในดิน น้ำ และผลผลิตทางการเกษตร ทำให้เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม กรมพัฒนาที่ดินมีแนวคิดในการปรับเปลี่ยนระบบการผลิต โดยการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตรหรือลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อพัฒนาต่อยอดไปสู่การผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ที่ปลอดภัย

โครงการเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนเป็นโครงการที่กรมพัฒนาที่ดินจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังเยาวชนนักเรียนในเรื่องการทำการเกษตร และปลูกพืชผักปลอดสารพิษ เพื่อให้ปลอดภัยทั้งต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม โดยสถานีพัฒนาที่ดินสนับสนุนอุปกรณ์ และปัจจัยการผลิตที่เป็นเทคโนโลยีของกรมพัฒนาที่ดิน สำหรับนำไปใช้สาธิตการผลิต และนำไปใช้ในแปลงเกษตร นอกจากนี้ยังมีการจัดการอบรมให้แก่ครูเกษตรกรที่รับผิดชอบโครงการในแต่ละโรงเรียนเพื่อให้ความรู้ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภาพ การผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น เพื่อนำความรู้ดังกล่าวไปถ่ายทอดให้แก่นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการต่อไป ซึ่งจากการดำเนินโครงการเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนที่ผ่านมา จะมีการถ่ายทอดความรู้การพัฒนาที่ดินให้กับครูเกษตรกรด้วยการไปอบรมในสถานที่ต่างๆ ที่กรมฯ จัดให้ ส่วนยุวมอดินจะได้รับการถ่ายทอดความรู้จากคุณครูเกษตรกร และเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินที่โรงเรียน ซึ่งยุวมอดินจะได้รับความรู้ในทางทฤษฎีและมีการปฏิบัติร่วมด้วย แต่ที่ผ่านมามีโครงการยุวมอดินยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากการเรียนรู้เฉพาะในโรงเรียนยังไม่เป็นสิ่งที่กระตุ้นความสนใจให้นักเรียนมากเพียงพอ ประกอบกับสถานการณ์ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้การอบรมครูเกษตรกรในสถานที่ที่กรมพัฒนาที่ดินจัดให้หยุดชะงักลง จึงเป็นปัญหาที่เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินต้องดำเนินการแก้ไขให้โครงการนี้สามารถพัฒนาไปจนเห็นผลสำเร็จได้

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

บทวิเคราะห์ และแนวคิด

การจัดตั้งโครงการเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนของจังหวัดตราดเริ่มต้นตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ ถึง ๒๕๖๖ มีโรงเรียน ที่เข้าร่วมโครงการ ๔๒ โรงเรียน แต่จากการประเมินผลการติดตามงานของเจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาที่ดินพบว่า โครงการดังกล่าวยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้

๑. ครูเกษตรขาดความพร้อมที่จะนำความรู้จากการอบรมไปถ่ายทอดให้กับยุวมอดินในโรงเรียน เนื่องจากปัญหาต่างๆ เช่น จำนวนครูในโรงเรียนมีน้อยทำให้ครูต้องรับผิดชอบภาระที่มากเกินไป หรือแม้แต่วุฒุนักเรียนเองก็ไม่มีทัศนคติด้านเกษตรเนื่องจากไม่ได้มีพื้นฐานความชอบด้านเกษตร

๒. ผู้บริหารของโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับโครงการเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน เนื่องจากมีงบประมาณสนับสนุนน้อย ขาดแคลนแรงงานในการปรับปรุงพื้นที่

๓. รูปแบบการให้ความรู้กับยุวมอดิน ไม่มีความน่าสนใจเนื่องจากเป็นการสอนในชั่วโมงวิชาเกษตร ไม่มีตัวอย่างการทำเกษตรที่ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมให้เห็นได้ชัดเจน แตกต่างจากการไปดูงานหรือฝึกอบรมนอกสถานที่ ที่สามารถกระตุ้นความสนใจ และมีความน่าจดจำได้มากกว่า

๔. ในการฝึกอบรมครูเกษตรต้องใช้งบประมาณในการเดินทางค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกต่างจังหวัด และต้องใช้เวลาในการเดินทาง หากมีศูนย์ฝึกอบรมภายในจังหวัดก็จะเป็นการสะดวกทั้งต่อครูและเจ้าหน้าที่

ข้อเสนอแนะ ข้อจำกัด และแนวทางการแก้ไข

๑. กำหนดเป็นนโยบายให้ครูและนักเรียนโครงการเกษตรอินทรีย์ มีการอบรมดูงานที่ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินที่ประสบความสำเร็จภายในจังหวัด เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการทำการเกษตรอินทรีย์อย่างปลอดภัยโดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพและผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน

๒. จัดสรรงบประมาณในการอบรมครูเกษตร และนักเรียนที่ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน รวมทั้งงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และขอรับสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากหน่วยงานท้องถิ่น

๓. เจ้าหน้าที่หน่วยงานพัฒนาที่ดินต้องมีการเข้าไปแนะนำ ให้ความรู้ใหม่ๆ และติดตามโครงการเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

๔. ควรมีการจัดประกวดโรงเรียนเกษตรอินทรีย์ดีเด่น เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้ครู และนักเรียน และการได้รับรางวัลสามารถใช้เป็นผลงานในการประเมินคุณภาพของโรงเรียนได้

๕. กำหนดหลักสูตรที่ใช้ในการอบรมครูเกษตร และนักเรียนให้เหมาะสม เพื่อนำความรู้ที่ได้ใช้ในการผลิตเกษตรอินทรีย์อย่างปลอดภัยโดยผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน

๖. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินของหมอดินอาสาภายในจังหวัดตราด เป็นศูนย์ที่ประสบความสำเร็จ เช่น ศูนย์ถ่ายทอดของหมอดินอาสา นายบัณฑิต กุลพฤกษ์ ที่ตำบลเขาสมิง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ผลิตผลจากศูนย์ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ Organic Thailand ต้นแบบศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดตราด เป็นโอกาสให้ครูเกษตร และยุวมอดินได้มาเรียนรู้ฝึกปฏิบัติและอบรมในสถานที่ และสภาพแวดล้อมของการทำเกษตรอินทรีย์จริง การจัดอบรมที่ศูนย์ถ่ายทอดฯจะมีประโยชน์ คือ “ไม่ต้องเดินทางไกล เข้าใจบริบทท้องถิ่น มีตัวอย่างของจริงให้ดู”

๗. การใช้ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน เป็นจุดศึกษาดูงาน เรียนรู้ให้กับครูและนักเรียนโรงเรียนเกษตรอินทรีย์ จะเป็นกลไกสำคัญในการเผยแพร่นวัตกรรมต่างๆของกรมพัฒนาที่ดิน การปรับปรุงแก้ไขสภาพพื้นที่ตามลักษณะชุดดิน และอาจมีการขยายผลจากนักเรียนถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้ปกครอง เพื่อนักเรียนต่อไป

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. การใช้ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน เป็นศูนย์ฝึกปฏิบัติด้านการพัฒนาที่ดิน ให้แก่ครูและนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จะส่งเสริมการดำเนินการโครงการเกษตรอินทรีย์ ให้ประสบผลสำเร็จได้
๒. ครูและนักเรียนเข้าใจวิธีการปรับปรุงดิน แก้ไขปัญหาในการผลิต วางแผนการทำเกษตรให้เหมาะสมตามความต้องการและบริบทในแต่ละท้องถิ่น
๓. ขับเคลื่อนงานเกษตรอินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน ให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางและยั่งยืน
๔. โรงเรียนมีอาหารกลางวันปลอดภัยสำหรับสุขภาพของนักเรียน
๕. สารอินทรีย์ที่ใช้กับแปลงเกษตร ปลอดภัยกับสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม
๖. ครูและนักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินไปสู่ครอบครัวและคนในชุมชนได้

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. โรงเรียนเกษตรอินทรีย์มีแหล่งเรียนรู้และแปลงสาธิตด้านการทำเกษตรอินทรีย์ให้นักเรียน ครู และคนในชุมชนได้เข้ามาศึกษาดูงานได้
๒. ลดค่าใช้จ่ายในส่วนของผลผลิตด้านการเกษตร เพื่อนำไปผลิตเป็นอาหารกลางวัน

ลงชื่อ.....
(นางสาวศิริวรรณ อินทร์พรหม)

ผู้ขอประเมิน
วันที่ ๒๐ / ตุลาคม / ๒๕๖๖

ความเห็นของผู้บังคับบัญชาระดับกอง หรือสำนัก
(ระบุความเห็น)

ลงชื่อ.....
(นายเอนก ดีพรมกุล)

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
วันที่ ๒๐ / ตุลาคม / ๒๕๖๖